

Освіта в Україні і зарубіжних країнах :

анотований бібліографічний список

2021. – Вип. 10 (жовтень). – 50 с.

Освіта в Україні

1. **Артюшина М. В. Моделі професійно-педагогічної підготовки у закладах вищої освіти в Україні / М.В. Артюшина // Вісн. Нац. авіац. ун-ту. Педагогіка. Психологія : зб. наук. пр. — Київ, 2020. — Вип. 2 (17). — С.10-17. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 17030-2(17). Подано результати теоретичного аналізу змісту професійно-педагогічної підготовки на різних рівнях вищої освіти. Здійснено аналіз понять «професійно-педагогічна підготовка» та «професійно-педагогічна освіта». Показано, що професійно-педагогічна освіта сьогодні має розумітися не лише як особливий різновид педагогічної освіти, спрямованої на підготовку педагогічних працівників для закладів професійної освіти, а й більш широко як підготовка до професійно-педагогічної діяльності у формальній та неформальній професійній освіті. Проаналізовано існуючі моделі професійно-педагогічної підготовки. Показано, що цілісні моделі безперервної професійно-педагогічної підготовки, які б забезпечували цілісний, безперервний процес формування сучасного інноваційного педагога, суб'єкта професійно-педагогічної діяльності, поки що відсутні.*** Текст :

<https://jrnل.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/view/15018>

2. **Атаманчук Ю. М. Ефективність регулювання державою ринку освітніх послуг у сучасних умовах / Ю.М. Атаманчук // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. — 2021. — № 4. — С.101-104. Досліджено ефективність регулювання державою ринку освітніх послуг за сучасних умов. Зазначено, що теоретично можна виділити такі види ефективності державного регулювання: економічну, соціальну, адаптаційну. Зауважено, що актуальними напрямками діяльності у сфері вищої освіти і науки України визначено європейський рівень якості та доступності освіти,**

її духовну зорієнтованість, демократизацію, розвиток суспільства на основі нових знань. Наразі економічні зміни вимагають корекції підходів на всіх рівнях освіти. Наукове управління освітою вимагає, перш за все, серйозного інформаційного забезпечення, яке відображає ключові грані освітнього процесу й є базою для формування науково обґрунтованих, об'єктивних та оперативних управлінських впливів, управлінських рішень. Підсумовано, що оцінюючи економічну ефективність державного регулювання освітніх послуг за шкалою «висока – середня – низька», можна говорити про низьку економічну ефективність. Текст :

http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2021/4_2021/18.pdf

3. **Бодик О. П. Селф-коучинг як ефективний інструмент розвитку управлінської культури керівника закладу освіти** / О. П. Бодик, С. І. Макаренко // Духовність особистості: методологія, теорія і практика / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Северодонецьк, 2020. – Вип. 3(96). – С. 69-81. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 16284-3(96).** Обґрунтовано теоретичні аспекти селф-коучингу керівника закладу освіти (ЗО), визначено ключові ідеї та основні завдання цієї технології. Розкрито роль селф-коучингу в формуванні та розвитку управлінської культури. Визначено інструменти селф-коучингу для розвитку управлінської культури керівника ЗО. Зроблено висновки, що селф-коучинг як ефективний інструмент управління та впливу на результати діяльності окремих працівників і ЗО в цілому сприяє, з одного боку, особистісному та професійному розвитку керівника; а з іншого – підвищенню рівня його управлінської культури. Текст: <http://domtpsnu.snu.edu.ua/index.php/Domtp/article/view/162/152>

4. **Бойченко М. Який він — "Феномен освіти"?** [Електронний ресурс] / Михайло Бойченко // Голос України. – 2021. – 30 верес. (№ 186). – Електрон. дані. Йдеться про п'ятитомну монографію Віктора Андрущенка "Феномен освіти", яка є певним підсумком майже 25-річної науково-освітньої, організаційно-освітньої та політично-освітньої діяльності автора. Зазначено, що Віктор Андрущенко - визнаний філософ освіти,

ефективний топ-менеджер національної системи освіти, організатор і керівник численних наукових досліджень і засновник наукової школи. Також В. Андрущенко широко відомий успішною реалізацією багатьох масштабних освітніх стратегічних проектів, серед яких, зокрема, - проект Педагогічної конституції Європи, до якого було залучено кілька десятків університетів не лише з України, а й з багатьох країн Європи. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/351663>

5. **Борейко В. І. Роль закладів професійно-технічної освіти у підготовці висококваліфікованих кадрів для національної економіки / В. І. Борейко // Психол.-пед. основи гуманізації навч.-вихов. процесу в шк. та ВНЗ : зб. наук. пр. / Міжнар. екон.-гуманіт. ун-т ім. акад. С. Дем'янчука. — Рівне, 2020. — Вип. 2 (24). — С.4-12. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп15782-2(24).** Досліджено роль закладів професійно-технічної освіти у підготовці висококваліфікованих робітничих кадрів для економіки країни. Проаналізовано досвід провідних країн світу та вітчизняне законодавство, яке регламентує організацію професійно-технічної освіти в Україні. Обґрунтовано напрями удосконалення вітчизняного законодавства з відповідних питань.**

6. **Браславська О. Дуальна форма педагогічної освіти - умова її модернізації / О. Браславська // Зб. наук. пр. Уман. держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини. — Умань, 2020. — Вип. 2, ч. 2. — С.26-31. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 15920-2/2(2020)** Розкрито особливості й значення дуальної форми освіти. Визначено, що саме дуальна форма педагогічної освіти є основою її модернізації. Вказано на інноваційний розвиток освіти шляхом удосконалення її змісту, перегляду традиційних форм та переорієнтації освітніх установ на нові цілі підготовки фахівців. Окреслено основні сучасні підходи до запровадження дуальної форми як підґрунтя формування в майбутніх учителів професійної компетентності, зокрема інтегральної, загальних і спеціальних (фахових, предметних) її складових. Розглянуто**

державні циркуляри, що підтверджують потребу в дуальній формі підготовки фахівців. Текст : <http://znp.udpu.edu.ua/article/view/216192>

7. **Букач М.М. Цінності як основа освітньої політики** / М. М. Букач // *Духовність особистості: методологія, теорія і практика* / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Сєверодонецьк, 2020. – Вип. 3(96). – С. 82-93. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп16284-3(96).** *Висвітлено проблему гармонізації взаємин суспільства й особистості на рівні цінностей та ціннісних орієнтацій. Показано цінності як рівень, на якому перетинаються шляхи особистості та суспільства. Акцентовано увагу на взаємозалежності таких якісних показників, як міцність держави, дотримання демократичних принципів та рівень розвиненості творчого потенціалу громадян.* Текст :

<http://domtpsnu.snu.edu.ua/index.php/Domtp/article/view/163/153>

8. **Вакуленко В. М. Ретроспективний аналіз розвитку вищої освіти в Україні** / В. М. Вакуленко // *Духовність особистості: методологія, теорія і практика* / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Сєверодонецьк, 2020. – Вип. 3(96). – С. 103-111. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп16284-3(96).** *Здійснено історіографічний аналіз проблеми розвитку вищої освіти в Україні, обґрунтовано основні етапи її розвитку на основі історичних особливостей країни та виявлено тенденції і зміст кожного з них.* Текст: <http://domtpsnu.snu.edu.ua/index.php/Domtp/article/view/165/155>

9. **Васюта О. І. Дистанційне навчання у закладах вищої освіти під час пандемії: сучасні виклики та інновації** // Вісн. Нац. ун-ту "Чернігів. колегіум" ім. Т. Г. Шевченка. Серія : Пед.науки : [зб. наук. пр.]. — Чернігів, 2020. — Вип. 11 (167). — С.11-17. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп18487-11(167)** *Проаналізовано актуальні питання дистанційної форми здобуття вищої освіти, особливості її впровадження під час пандемії та посилені протиепідемічних заходів. Розглянуто методи підвищення якості навчання та окреслено перспективи подальшого використання новітніх*

освітніх технологій поза умовами карантину. Текст :

<https://visnyk.chnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/08/Vasiuta-O.pdf>

10. Вишневська Я. А. Вдосконалення управлінської компетентності керівників закладів загальної середньої освіти / Я. А. Вишневська // Вісн. Нац. ун-ту "Чернігів. колегіум" ім. Т. Г. Шевченка. Серія : Пед.науки : [зб. наук. пр.]. — Чернігів, 2020. — Вип.11(167). — С. 83-89.

Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 18487-11(167) Розглянуто питання актуалізації проблеми забезпечення закладів загальної середньої освіти керівними кадрами, що володітимуть професійними компетентностями нового рівня та забезпечать ефективне управління освітнім процесами в умовах створення сучасної моделі «Нової української школи». Проаналізовано основні поняття та розглянуто теоретичні аспекти напрямів професійного розвитку керівних педагогічних кадрів: шляхом вдосконалення управлінської компетентності, через оволодіння новими знаннями вміннями та навичками практичними прийомами. Сформульовано власне бачення поняття «управлінської компетентності керівника закладу загальної середньої освіти» та запропоновано напрями професійного розвитку керівних педагогічних кадрів. Текст : <https://visnyk.chnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/08/Vyshnevskaya.pdf>

11. Вишневська Я. А. Професійний розвиток керівника закладу загальної середньої освіти крізь призму педагогічної спадщини В. Сухомлинського / Я. А. Вишневська // Пед. альм. : зб. наук. пр. / КВНЗ "Херсон. акад. неперерв. освіти" Херсон. облради. — Херсон, 2020. — Вип. 46. — С. 241-247. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 16654-46. Проаналізовано сучасні тенденції реформування системи загальної середньої освіти, які сьогодні побудовані на гуманізації міжособистісних стосунків у шкільних колективах. Актуалізовано питання необхідності забезпечення закладів освіти управлінцями зі сформованими на високому рівні особистісними та професійними якостями, здатними до впровадження освітньої реформи на основі ідей гуманізму. Здійснено ретроспективний*

аналіз поглядів видатного педагога-гуманіста В. Сухомлинського щодо особливостей організації діяльності директора школи. На прикладі педагогічних ідей провідного педагога, його досвіду керівництва школою, а також педагогічних порад розкрито важливі елементи професійної діяльності керівника закладу загальної середньої освіти. Досліджено погляди В. Сухомлинського на функції керівника закладу загальної освіти у становленні партнерських і гуманістичних ділових взаємин між учасниками освітнього процесу. Розглянуто провідні тези, сформульовані В. Сухомлинським щодо обов'язків керівника закладу загальної середньої освіти, які зумовлюють напрямок його професійного розвитку. На підставі аналізу педагогічної спадщини В. Сухомлинського та сучасних тенденцій реформування освіти запропоновано напрямки професійного розвитку керівників закладів загальної середньої освіти в системі післядипломної освіти. Текст : <http://www.pedalmanac.site/index.php/main/article/view/133/107>

12. **Водолазська Т. В. Оцінювання якості шкільного освітнього середовища: моделі та інструменти** [Електронний ресурс] / Т.В. Водолазська // Імідж сучас. педагога. – 2021. – № 4. – Електрон. дані. Проаналізовано моделі та інструменти, що використовуються в міжнародній і вітчизняній практиці для створення освітнього середовища (SACERS (School-Age Care Environment Rating Scale), «CLASS» (Classroom Assessment Scoring System), Модель якісної школи, «Безпечна і дружня до дитини школа» тощо). Розкрито змістове наповнення поняття «освітнє середовище» через освітню функцію та формування у здобувачів освіти універсальних навичок (самостійність, ініціативність, відповідальність тощо). Виділено динамічні фактори впливу, окремі критерії та показники, що мають вплив на якість шкільного освітнього середовища; визначено напрями поліпшення якості шкільного освітнього середовища, серед яких є персоналізація середовища, взаємодія з елементами середовища, візуальний контент. Текст : <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/240902>

13. **Волікова М. М. Творча реалізація педагогічних ідей А. С. Макаренка в умовах сучасної освіти** / М. М. Волікова // Наук. зап. Серія : Пед. науки / Центральноукр. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. — Кропивницький, 2020. — Вип. 185. — С. 85-89. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14199-185** *Обґрунтовано необхідність творчої реалізації педагогічних ідей А. С. Макаренка в умовах модернізації освітньої галузі України. Наголошено, що окреслена проблема дослідження на часі є актуальною, оскільки виховання дітей та молоді повинно ґрунтуватися на кращих педагогічних здобутках минулого. Встановлено, що в навчально-виховному процесі науково-публіцистична спадщина видатного українського педагога А. С. Макаренка слугує надійним критерієм ефективності та переваг.* Текст: <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/397/346>

14. **Ворона Л. Розвиток позашкільної освіти в регіоні: програмно-проектний підхід (досвід Кіровоградської області)** / Л. Ворона // Зб. наук. пр. Уман. держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини. — Умань, 2020. — Вип. 2, ч. 2.— С.42-49. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 15920-2/2(2020)** *Розкрито особливості розвитку позашкільної освіти Кіровоградської області та використання програмно-проектного підходу з метою стимулювання та покращання функціонування закладів позашкільної освіти. Проведено аналіз обласної освітньої програми розвитку дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти на 2017 - 2021 роки у Кіровоградській області, яка була прийнята з метою створення умов для надання якісної освіти, спрямованої на формування компетентностей, необхідних для успішної самореалізації дітей в суспільстві. Розкрито тісний зв'язок освітньої програми області з основними напрямками реалізації Нової української школи.* Текст : <http://znp.udpu.edu.ua/article/view/216202>

15. **Горбунова О. Маємо використати досвід відбиття російської агресії у військовій освіті** [Електронний ресурс] / Олена Горбунова // Голос України. — 2021. — 15 верес. (№ 175). — Електрон. дані. Подано інформацію, що народні депутати України хочуть удосконалити освітній процес у вищих

військових навчальних закладах. Це передбачено нещодавно ухваленим за основу конституційною більшістю проектом Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо військової освіти та науки» (№ 5641). За словами одного з авторів законодавчої ініціативи Ірини Верещук («Слуга народу»), цей проект розроблено на виконання статті 15 Закону «Про національну безпеку України». Зауважено, що документ відповідає Програмі діяльності уряду, а також цілям, визначеним Стратегічним оборонним бюлетенем України. Законопроектом, зокрема, встановлюється, що рівень військової освіти «оперативно-тактичний» та «оперативно-стратегічний» після набрання чинності цим законом прирівнюватиметься до рівня військової освіти «оперативний» та «стратегічний» відповідно. Вони будуть ідентичні рівням військової освіти держав – членів НАТО. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/351008>

16. Гуралюк А. Г. Феномен відкритого освітнього середовища в закладах вищої освіти / А. Е. Гуралюк // Вісн. Нац. ун-ту "Чернігів. колегіум" ім. Т. Г. Шевченка. Серія : Пед.науки : [зб. наук. пр.]. — Чернігів, 2020. — Вип.11(167). — С.23-28. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 18487-11(167)* Розглянуто феномен відкритого освітнього середовища закладів вищої освіти. Уточнено поняття відкритого освітнього середовища закладів вищої освіти (ЗВО) та його взаємодії із глобальним інформаційним простором. Запропоновано розглядати відкрите освітнє середовище ЗВО освіти як частково керовану сукупність систем, технологій, засобів, відносин, умов, явищ, що взаємодіють з освітнім процесом ЗВО. Текст : <https://visnyk.chnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/08/Guraliuk-A.pdf>

17. Дічек Н. П. Державна мовна політика Незалежної України у вимирі шкільної освіти : досвід ХНПУ імені Г.С. Сковороди / Н. П. Дічек // Вісн. Нац. ун-ту "Чернігів. колегіум" ім. Т.Г. Шевченка. — 2020. — Вип. 11(167). — С. 65-69. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 18487-11(167)* Мета статті – історико-ретроспективний аналіз перших кроків державної освітньої політики незалежної України у галузі українізації середньої

загальноосвітньої школи у контексті нової мовної політики доби суверенності. На підставі висвітлення практичних заходів з реалізації стратегії українського державотворення аргументовано, що Міністерство освіти України у співпраці з письменницьким загалом, Національною академією наук України (НАН України) здійснили стратегічно важливі та тактично виважені кроки (запровадження української мови як державної і мови шкільного навчання, започаткування українського підручникотворення, розроблення нового змісту шкільної освіти з домінуванням національних пріоритетів знання та національних цінностей, зміна парадигми школи учіння на особистісно орієнтовану парадигму освіти), які дали змогу українізувати систему освіти, зокрема загальноосвітню школу. Текст : <https://visnyk.chnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/Dichek-N.pdf>

18. Дорофей С. Психолого-педагогічні умови подолання страхів і тривожності у дітей молодшого шкільного віку в умовах пандемії / С. Дорофей // Вісн. Львів. ун-ту. Серія : Психол. науки. – 2020. – Вип. 6. – С.56-62. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп18163-6. Проаналізовано основні теоретичні підходи до проблеми тривожності та специфіку дитячої тривожності. Виділено дві великі групи ознак тривоги та чинники виникнення негативних переживань в екстремальних умовах. Розглянуто форми прояву тривожності у молодших школярів, психологічні механізми перебігу. Досліджено й охарактеризовано шляхи подолання і профілактики дитячої тривожності в умовах пандемії. Зазначено, що профілактика та подолання тривожності і страхів за таких умов будуть ефективними за дотримання й урахування низки загальних психолого-педагогічних умов розвитку і формування особистості учнів початкової школи. Запропоновано напрями роботи, що включають у себе психолого-педагогічні умови та систему психогімнастичних коригувальних вправ для подолання особистісної тривожності дітей молодшого шкільного віку, впроваджені в дистанційну роботу вчителів та батьків учнів початкової школи, тісну співпрацю з психологами із самого початку карантину, що дасть змогу запобігти*

виникненню і закріпленню у них особистісної тривожності і страхів. Текст : http://psy-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/6_2020/11.pdf

19. **Дудченко А. Обрали найкращого вчителя України** / Анна Дудченко // Газета по-українськи. – 2021. – 7 жовт. (№ 40). — С. 2. *Йдеться про те, що викладач української мови та літератури Артур Пройдаков став найкращим учителем держави за версією премії "Глобал тічер прайз Україна 2021". Зазначено, що Пройдакова обрали з поміж 3000 викладачів. Він виграв 300 тис. грн. і поїздки на міжнародний освітній форум. Щороку цей форум відбувається в Об'єднаних Арабських Еміратах або Великій Британії. Там обирають найкращого вчителя світу, якому вручають премію в \$1 млн — майже 26,6 млн грн. Зауважено, що Артур Пройдаков викладає 11 років, працює в київській приватній школі "Мідгард", має канали в застосунках "Тік-ток" і "Телеграм", записує аудіопрोगрами з української літератури.* Текст: <https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/ obrali-najkraschogo-vchitelya-ukrayini/1054853>

20. **Задорожна О. М. Особливості комунікативної взаємодії суб'єктів педагогічного процесу в освітньому середовищі із застосуванням дистанційних технологій** / О.М. Задорожна // Освіт. Дискурс : зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2021. – Вип. 33(5). – С. 42-53. *Увагу зосереджено на особливостях комунікації між викладачем і здобувачем вищої освіти за умов відсутності прямого очного спілкування між учасниками освітнього процесу.* Текст : <http://www.journal-discourse.com/uk/kataloh-statei/2021/2021-r-335/osoblyvosti-komunikatyvnoi-vzaiemodii-subiektiv-pedahohichnoho-protsesu-v-osvitnomu-seredovyshchi-iz-zastosuvanniam-dystantsiinykh-tekhnologii>

21. **Застрожнікова І. Формульне фінансування середньої освіти в умовах децентралізації та роль територіальних громад у фінансуванні шкіл:** [Електронний ресурс] / І. Застрожнікова, Д. Самофалов // Економіка та держава / Мукачів. держ. ун-т. – 2021. – № 30. – Електрон. дані. *Розглянуто три основних питання: які схеми формульного фінансування шкіл існують,*

як вони використовуються та які методи формульного фінансування шкіл відповідають стандартам. Зазначено, що формульне фінансування шкіл, на відміну від адміністративного, спирається на математичну формулу, що містить ряд змінних (наприклад, кількість учнів), до кожної з яких прив'язана грошова сума для визначення шкільних бюджетів. У формулах існують основні групи змінних, що засновані на кількості учнів, рівні успішності класу, а також на потребах у фінансуванні. Системи формульного фінансування зазвичай сприяють підвищенню прозорості та підзвітності при низьких адміністративних витратах, а в поєднанні з відповідними додатковими політичними інструментами вони також можуть сприяти справедливості та ефективності. Текст :

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/630>

22. Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., [27 – 28 трав. 2021 р., м. Кам'янець-Подільський] / М-во освіти і науки України, Поділ. спец. навч.-реабілітац. соц.-екон. коледж. — Кам'янець-Подільський, 2021. — 353 с.

Шифр зберігання в Бібліотеці : А 815960 Зі змісту: Актуальні питання системи спеціальної освіти в Україні на сучасному етапі / В. Шевченко. – С. 23-27; Забезпечення прав дітей з інвалідністю через інклюзивне навчання / В. Загалевиц. – С.192-195; Створення і просування освітніх каналів відеохостингу в умовах пандемії / М. Киселюк. – С. 202-205; Організація дистанційного навчання студентів з порушенням інтелектуального розвитку в умовах карантинних обмежень / М. Колісник, Л. Безпалько. – С. 205-207; Інноваційні процесив сфері інклюзивної освіти / О. Лаврук. – С. 220-223; Особенности інклюзивного образования в Украине и Республике Беларусь / Т. Мелихова, Н. Великоборец. – С. 225-229; Складові інклюзивного середовища закладу освіти / З. Удич. – С. 273-276; Особливості фізичного виховання дітей з обмеженими можливостями / О. Алексєєв, Н. Куліш. – С.

301-304; *Особливості соціалізації молоді з особливими освітніми проблемами у сучасному українському суспільстві* / І. Гуменюк. – С. 311-314.

23. **Катаєва М. 28 учнів в класі та пенсіонери-вчителі: портрет київської школи** [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ. – 2021. – 31 серп. — Електрон. дані. *Подано інформацію, що освітня агенція міста Київ оприлюднила результати досліджень київських шкіл щодо середніх показників кількості класів, учителів, віку педагогічного колективу та типів закладів освіти. За даними дослідження, середні показники столичних закладів освіти — 26 класів, 28 учнів у класі та 54 учителі. При цьому кожна третя школа та кожен другий клас — переповнені.* Текст: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/56008/>

24. **Кобрій О. М. Змістові напрями педагогічної підготовки вчителя у закладах вищої освіти України** / О. М. Кобрій // Пед. альм. : зб. наук. пр. / КВНЗ "Херсон. акад. неперерв. освіти" Херсон. облради. — Херсон, 2020. – Вип. 46. — С. 96-103. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 16654-46** *На основі принципів гуманізації й демократизації освіти та інтеграції освітньої діяльності в європейський інформаційний простір як базових процесів, які відкривають можливості прогресивних змін у сучасній системі освіти, забезпечують вивільнення творчого потенціалу особистості, визначено основні змістові напрями педагогічної підготовки вчителя у закладах вищої освіти (ЗВО). Виявлено вплив гуманістичної та демократичної тенденцій на формування на цій основі якісно нових суб'єктно-суб'єктних стосунків особистості з усіма учасниками освітнього процесу, розвиток у неї почуття відповідальності за власну діяльність, самоініціативності як основної рушійної сили прогресу особистості, гармонійне становлення студентів.* Текст:

<http://www.pedalmanac.site/index.php/main/article/view/113/97>

25. **Коваль О. Кібербулінг: як захистити дитину від цькування в мережі** / Ольга Коваль // Юрид. газ. – 2021. – 28 верес. (№ 18). — Електрон. дані. *Згідно з даними статистики в Україні зросла кількість дитячих та*

підліткових суїцидів. Якщо за 2020 рік сталося 123 підліткових самогубства, то за перші чотири місяці 2021 року кількість суїцидів або спроб становила вже 126. При цьому загальна кількість самогубств в Україні систематично знижується. Серед основних причин суїцидів неповнолітніх часто називають кібербулінг. Розглянуто правові механізми, які допомагають захистити дитину від мережевого цькування. На думку автора статті, цілком доречно було б розробити та впровадити програми та заходи з протидії та запобігання кібербулінгу у школах та ВНЗ. Акцентовано увагу на рекомендаціях аналітичного дослідження «Попередження та протидія кібербулінгу в дитячому середовищі України». Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/kiberbuling-yak-zahistiti-ditinu-vid-ckuvannya-v-merezhi.html>

26. Ковальська Н. М. Особливості ділового спілкування в освітньому середовищі: психолого-педагогічний аспект / Н. М. Ковальська, Л. М. Богадьорова // Пед. альм. : зб. наук. пр. / КВНЗ "Херсон. акад. неперерв. освіти" Херсон. облради. — Херсон, 2020. — Вип. 46. — С. 132-139. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 16654-46. Виділено й досліджено найбільш сучасні погляди українських учених на особливості ділового спілкування у сфері освіти в аспекті педагогічної комунікативної взаємодії, акцентовано на відповідності тенденцій у цій сфері розвитку світової цивілізації. Визначено кореляції у площинах психології ділового спілкування та результативності навчання й виховання молодого покоління. З'ясовано мовленнєві особливості психолого-педагогічної взаємодії в освітньому середовищі, зокрема моделі комунікаційної поведінки суб'єктів навчального процесу, причини мовленнєвих помилок, що свідчать про недостатній рівень фахової підготовки педагогів та негативні тенденції в цій сфері загалом. Зазначено, що за межами освітнього простору в умовах фахової діяльності особистість може стати звичайним виконавцем, соціально активним або креативним, що потребує не лише фахових умінь, але й особистісних здібностей. Зроблено висновок, що у сфері ділового*

спілкування суб'єктів навчального середовища така комунікація позначає власне процес мовлення, засіб передання інформації, педагогічне явище (партнерське ставлення до співбесідників-учнів або студентів у процесі здійснення спільної діяльності в навчально-виховній сфері) й основу комунікативної компетентності майбутнього фахівця. Текст : <http://www.pedelmanac.site/index.php/main/article/view/119/102>

27. **Ковбатюк М. В. Академічна мобільність студентів в умовах розвитку освітніх інтеграційних процесів** / М. В. Ковбатюк, В. О. Шевчук // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Міжнар. екон. відносини та світ. госп-во. – 2020. – Вип. 30. – С. 92-97. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп18035-30** Розкрито сутність академічної мобільності українських студентів. Визначено, що запровадження стратегій розвитку міжнародної мобільності нині є одним із пріоритетних завдань національної політики провідних країн світу. Проаналізовано сучасний стан академічної мобільності в Україні в умовах впливу процесів інтернаціоналізації та поглиблення інтеграції освітніх процесів. Наведено статистичні дані про стан академічної мобільності студентів в Україні, зокрема досліджено динаміку чисельності українських студентів за кордоном у різних країнах світу, іноземних студентів в Україні та кількості вітчизняних закладів вищої освіти, які здійснювали навчання іноземних студентів у 2011 – 2018 роках. Зазначено, що на отримання освітніх послуг і здобуття вищої освіти в Україні існує високий рівень попиту з боку іноземних абітурієнтів. Розглянуто фактори, які спричиняють освітню міграцію Текст: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/30_2020ua/19.pdf

28. **Коляда Н. Академічна доброчесність як складова якості освітнього процесу в умовах закладу вищої освіти (з досвіду роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини)** / Н. Коляда, О. Кравченко, К. Чупіна // Зб. наук. пр. Уман. держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини. - Умань, 2020. – Вип. 2, ч. 2.— С. 95-105 **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 15920-2/2(2020).** Висвітлено досвід реалізації

проєкту сприяння популяризації академічної доброчесності серед студентів I курсу факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Охарактеризовано комплекс лекційних та тренінгових занять, спрямованих на пропаганду принципів академічної доброчесності в умовах ЗВО. Текст : <http://znp.udpu.edu.ua/article/view/216641>

29. **Корнійченко А. О. Методологія дослідження адміністративно-правового механізму запобігання булінгу** / А. О. Корнійченко // Актуал. проблеми правознавства : зб. наук. пр. / Терноп. нац. екон. ун-т. – Тернопіль, 2020. – Вип. 4. – С. 43-48. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп15483-4(24)** *Визначено методологію дослідження адміністративно-правового механізму запобігання булінгу шляхом виокремлення та розгляду тих методів, які безпосередньо дадуть змогу якісно й ефективно розкрити: по-перше, правову категорію «булінг» як принципово нове явище сучасної адміністративної доктрини; по-друге, адміністративно-правовий механізм запобігання цьому соціально негативному явищу. Запропоновано систему методів, які варто використовувати у процесі здійснення юридичного пізнання адміністративно-правового механізму запобігання булінгу. Зокрема, наголошено, що варто використовувати діалектичний метод, методи аналізу, синтезу, індукції та дедукції, системно-структурний, функціональний, аксіоматичний, історичний, статистичний, психологічний, конкретно-соціологічний, формально-юридичний, порівняльно-правовий, юридично-герменевтичний методи та метод теоретико-правового прогнозування. Текст : <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/41962>*

30. **Куклін О. В. Інституціональні особливості модернізації вищої освіти в Україні** / О. В. Куклін, Р. Ф. Пустовійт, І. А. Дернова // [Вісн. екон. науки України. — 2021. — № 1. — С. 106-112.](#) *Розглянуто процес інституціоналізації вищої школи в Україні з точки зору факторів, обумовлених необхідністю її модернізації та з урахуванням формальних і неформальних інститутів та чинників попередньої інституціональної*

траєкторії розвитку. Акцентовано увагу на визначенні інституціональних причин досягнень та невдач у сфері вітчизняної вищої освіти, запропоновано аналіз цільової інтегральної функції оцінки якості освіти та шляхи модернізації освітнього процесу.

31. **Кучай Т. П. Застосування SMART-технологій у підготовці майбутніх фахівців** / Т. П. Кучай, О. В. Кучай, Н. В. Маринець // Наук. зап. Серія : Пед. науки / Центральноукр. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. — Кропивницький, 2020. — Вип. 189. — С. 26-29. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14199-189** Розглянуто застосування smart-технологій у підготовці майбутніх фахівців. Висвітлено функції smart-технологій. Наголошено на тому, що smart-технології успішно застосовуються у сфері освіти і професійної підготовки. Особливе місце посідають комп'ютерні навчальні мультимедіасистеми, які дають змогу поглибити знання, скоротити термін навчання, збільшити кількість слухачів на одного викладача. Текст: <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/570/511>

32. **Левченко Ф.Г. Дидактичні закономірності компетентісно орієнтованого навчання в закладах загальної середньої освіти** / Ф. Г. Левченко // Вісн. Нац. авіац. ун-ту. Педагогіка. Психологія : зб. наук. пр. — Київ, 2020. — Вип. 2 (17). — С. 33-41. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 17030-2(17)** Метою статті є виокремлення з-поміж дидактичних принципів тих, які набувають більшої актуальності за умов реалізації компетентісно орієнтованого навчання, що досягаються теоретичними методами (аналіз, синтез, узагальнення отриманої інформації) та емпіричними (власні спостереження за освітнім процесом). Результатом роботи є визначення таких принципів, як: принцип особистісної спрямованості освітнього процесу; життєтворчої спрямованості; принцип орієнтації на діяльність освітнього процесу; принципи опори на попередній досвід; орієнтації на результат; творчого осмислення соціального досвіду. Визначені принципи повністю розкривають особливості компетентісно орієнтованого навчання: формування та розвиток у учнів здатності практично діяти і

творчо застосовувати набуті знання і досвід у різних ситуаціях. Текст : <https://jrnل.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/view/15021>

33. **Леошко В. Оновлена школа відчинила двері** [Електронний ресурс] / Владислав Леошко // *Голос України*. – 2021. – 4 верес. (№ 168). — Електрон. дані. *Подано інформацію, що перший дзвоник пролунав в Авдіївській школі № 2, яка була реконструйована й оснащена в межах програми «Велике будівництво» та за сприяння Литовської Республіки. Зазначено, що в урочистому відкритті школи взяли участь міністр розвитку громад та територій Олексій Чернишов, голова Донецької обласної державної адміністрації Павло Кириленко, поважні гості з Литовської Республіки на чолі з заступником канцлера уряду Литовської Республіки Алмінасом Мачюлісом. Зі слів міністра розвитку громад та територій Олексія Чернишова, Донеччина перебуває в постійному фокусі безумовної уваги Президента та уряду України, а Донецька область стала лідером у виконанні проектів минулого року, а вже цьогоріч тут реалізуються проекти в межах «Великого будівництва» на 34 об'єктах соціально-економічної сфери.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/350603>

34. **Лиховид І. Школа для знань чи моралі** [Електронний ресурс] / Інна Лиховид // *День*. – 2021. – 3 верес. (№ 117/118). — Електрон. дані. *У контексті підписаної угоди про співпрацю ради церков та Міністерства освіти і науки України (МОН України) йдеться про дискусію в суспільстві щодо місця релігії в школі. Зауважено, що івано-франківський міський голова Руслан Марцінків ініціював звернення до МОН України, щоб у шкільну програму для V — IX класів потрапили дисципліни морально-духовного спрямування – «Християнська етика», «Біблійна історія та християнська етика» тощо.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/shkola-dlya-znanchy-morali>

35. **Лузік Е. В. Світові моделі університетської освіти в системі дистанційного навчання** / Е. В. Лузік, Н. І. Демченко, Н. М. Проскурка // *Вісн. Нац. авіац. ун-ту. Педагогіка. Психологія : зб. наук. пр.* — Київ, 2020. —

Вип. 2 (17). – С.41-48. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 17030-2(17.)**

Проаналізовано світові моделі університетської освіти в системі дистанційного навчання. На основі теоретичного аналізу дослідження електронних ресурсів провідних університетів світу, що використовують дистанційну форму навчання виявлено, що в останні десятиріччя світова університетська спільнота активно розробляли та впроваджували дистанційні технології навчання. Розглянутий досвід особливостей використання дистанційного навчання надає можливість зрозуміти глобальні процеси, які відбуваються на різних рівнях світової освіти. Підсумовано, що вивчення світового досвіду розвитку і застосування дистанційного освіти у вищій школі дозволить удосконалити моделі дистанційного навчання, що застосовуються вітчизняними університетами. Подальше вивчення такого досвіду буде сприяти успішному розвитку дистанційної університетської освіти в Україні.

Текст :

<https://jrnل.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/view/15022>

36. **Ляшенко О. Д. Історичний аналіз парадигм інновацій в системі освіти** / О. Д. Ляшенко, Т. М. Бутенко // Наук. зап. Серія : Пед. науки / Центральноукр. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. — Кропивницький, 2020. – Вип. 189. – С. 142-148. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14199-189**
Проаналізовано різні дослідження та публікації українських й зарубіжних науковців-педагогів, що пов'язані з організацією інноваційної діяльності в системі освіти. Визначено поняття «технологія» та «педагогічна технологія». Розглянуто інновації в педагогічній та музично-педагогічній діяльності у XX та XXI століттях. Звернено увагу на чотири етапи розвитку інформаційних технологій навчання, а саме: вербальний – аудіовізуальний – програмований – мультимедійний та гіпермедійний. Охарактеризовано сучасні педагогічні технології навчання у вищих мистецьких закладах освіти.

Текст:

<https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/596/535>

37. **Максименко Ж. В. Особливості впливу освіти на інноваційно-інтелектуальний розвиток України** // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Міжнар. екон. відносини та світ. госп-во. – 2020. – Вип. 30. – С. 115-120. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп18035-30** Охарактеризовано системи розвитку освіти в Україні та за кордоном. Надано авторську порівняльну характеристику української, американської та західної моделей освіти. Визначено основні проблеми, які негативно впливають на забезпечення якості освіти, а також виокремлено чинники, які гальмують інноваційно-інтелектуальний розвиток України. Проаналізовано якість здобуття середньої освіти в Україні та особливості впливу системи освіти на інноваційно-інтелектуальний розвиток України. Здійснено моніторинг позицій України у світових глобальних та освітніх рейтингах, які визначають формування інтелектуального капіталу в країнах. Досліджено нерівність між країнами та можливостями отримання освіти, вплив рівня життя населення на людський розвиток. Обґрунтовано стратегічні пріоритети інноваційно-інтелектуального розвитку країни. Текст: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/30_2020ua/24.pdf

38. **Мартинець Л. А. Зміст процесу формування ділових якостей старшокласників закладів загальної середньої освіти** / Л.А. Мартинець // Імідж сучас. педагога. – 2021. – № 4. – Електрон. дані. Розглянуто зміст, форми, методи формування ділових якостей старшокласників. Наголошено, що особливою формою роботи є індивідуальні консультації, що допомагають підвищувати самооцінку учнів, спонукають до діяльності та появи інтересу до неї, формують в учнів уявлення про ділову людину, яка може керувати собою й обставинами. Наведено приклади ситуацій, завдяки яким учні набувають досвід самоаналізу й самооцінки своєї поведінки в колективі: ціннісно-виборчі ситуації, рефлексивні, проєктні, креативні, ситуації-тренінги. Наголошено, що невичерпними можливостями щодо набуття досвіду досягнень ділового успіху характеризується виховна позаурочна робота. Наведено комплекс заходів із набуття учнями ділового

досвіду. Представлено зміст й форми тренінгу з розвитку ділової активності. Описано спеціально розроблений факультативний курс «Ділова людина: шляхи становлення». Текст :

<http://isp.poippo.pl.ua/article/view/237782>

39. **Марценко Н. С. Сучасний стан та тенденції освітньої міграції** / Н. С. Марценко // Актуал. проблеми правознавства : зб. наук. пр. / Терноп. нац. екон. ун-т. – Тернопіль, 2020. – Вип. 4. – С. 55-60. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп15483-4(24)** Проаналізовано поняття, сутність та сучасний стан освітньої міграції. Надано характеристику нормативно-правового регулювання освітньої міграції. Акцентовано увагу на актуальній тенденції до суттєвого зростання кількості українських студентів, що навчаються за кордоном. Досліджено вплив карантинних обмежень на освітні міграційні процеси та розглянуто шляхи подолання кризи. Наголошено на доцільності постійного удосконалення освітнього процесу в напрямку розвитку науки та технологій задля підтримки конкурентоспроможності університету. Текст: <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/1103>

40. **Матеріали 75-ї наукової конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, 25 - 27 листопада 2020 року, м. Одеса** / [відп. ред. А. В. Смітюх]. — Одеса : Фенікс, 2020. — 225 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А814743** **Зі змісту:** *Щодо обману як легального поняття правового інституту академічної доброчесності законодавства України про освіту* / А. В. Смітюх. – С. 14-17; *Аналіз законодавства про булінг у контексті забезпечення конституційних прав дітей* / Л. О. Бакало. – С. 43-47; *Методологія планування в системі освіти як чинник економічного розвитку держави* / М. А. Кіріліна. – С. 156-158.

41. **Мельниченко Н. П. Про пошуки нових форм навчання у вищій школі** / Н. П. Мельниченко // Педагогіка формування творч.

особистості у вищ. і загальноосвіт. шк.: зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. — Запоріжжя, 2020. — Вип. 68, т. 2. — С. 67-72. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 14954-68/2** Мета статті – привернути увагу до проблеми викладання фундаментальних дисциплін у сучасних вищих навчальних закладах (ВНЗ), а також проаналізувати можливості мінімізації негативного впливу у разі скорочення аудиторних занять шляхом впровадження нових форм навчання. Текст : http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/68/part_2/15.pdf

42. Микитенко Н. О. Виклики онлайн навчання: погляд студентів / Н. О. Микитенко, Г. Т. Ісаєва // Пед. альм. : зб. наук. пр. / КВНЗ "Херсон. акад. неперерв. освіти" Херсон. облради. — Херсон, 2020. — Вип. 46. — С. 111-117. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 16654-46.** Проаналізовано обставини, в яких опинились більшість навчальних закладів України із поширенням Covid-19 й за яких викладачам та студентам довелося швидко адаптуватися до не зовсім традиційних, часом стресових умов навчання. Наведено результати аналізу опитування, проведеного серед 150 студентів I та II курсів природничих спеціальностей Львівського національного університету імені Івана Франка. З урахуванням отриманих відповідей висвітлено переваги та недоліки онлайн навчання, а також рекомендації як для вчителів, так і для студентів з метою підвищення його ефективності. Виділено переваги онлайн навчання: економія часу; гнучкість у виборі часу та місця навчання; вдосконалення технічних навичок студентів; самодисципліна; вартість навчання; здоров'язбереження. Доведено, що онлайн навчання має свої недоліки, серед яких: відсутність життєво важливих соціальних контактів та очного спілкування з одногруппниками; випадки академічної недоброчесності; проблема концентрації уваги й ігнорування відволікаючих факторів; зволікання; необізнаність з інноваційними онлайн технологіями; недостатність мотивуючих методів і заходів. Текст :

<http://www.pedalmanac.site/index.php/main/article/view/116>

43. **Микитенко П. В. Використання сучасних хмарних технологій у навчальному процесі закладу вищої освіти** / П. В. Микитенко, О. В. Галицький // Освіт. дискурс: зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2021. – Вип. 33(5). – С.7-12. *Завданням дослідження є аналіз та порівняння сучасних хмаринних технологій та виокремлення найефективніших для організації навчального процесу в закладах вищої освіти (ЗВО). Розглянуто сучасні хмаринні сервіси для використання у навчальному процесі, а саме Google Workspace for Education, Microsoft 365 Education та AWS Educate. Проаналізовано їхні функціональні характеристики та послуги, які викладач може використати у своїй професійній діяльності. Зокрема, розглянуто найпоширеніші хмаринні сховища та наведено порівняльну характеристику з метою вибору найефективнішого сервісу.* Текст : <http://www.journal-discourse.com/uk/kataloh-statei/2021/2021-r-335/vykorystannia-suchasnykh-khmarnykh-tekhnologii-u-navchalnomu-protsesi-zakladu-vyshchoi-osvity>

44. **Микуляк О. Проведення конкурсу на посаду керівника закладу загальної середньої освіти: проблемні питання** [Електронний ресурс] / Оксана Микуляк // Місц. самоврядування. – 2021. – № 9 (верес.). — Електрон. дані. *З огляду на те, що з початком проведення конкурсів на посаду керівників закладів загальної середньої освіти відповідно до Закону України від 16.01.2020 № 463-IX «Про повну загальну середню освіту» в об'єднаних територіальних громадах (ОТГ) разом із їх органами управління освітою виникає низка проблем і питань щодо порядку його проведення. Висвітлено найактуальніші з цих питань.* Текст: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2021/september/issue-9/article-116944.html>

45. **Миценко Д. В. Практика впровадження концепції змішаного навчання з використанням LMS Google Classroom** / Д. В. Миценко, В. В. Шиманська // Вісн. Київ. ін-ту бізнесу та технологій. — Київ, 2020. — № 3(45). – С. 4-10. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16312-3(45)** *Вказано на необхідність впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ),*

зокрема концепції змішаного навчання («blended learning») в освітню практику закладів вищої освіти (ЗВО). Змішане навчання визначається як така форма організації навчально-виховного процесу, в якій традиційні педагогічні технології поєднуються з різноманітними формами онлайн-навчання. Проаналізовано сучасні науково-педагогічні дослідження проблеми реалізації концепції змішаного навчання; описано власний досвід організації навчально-виховного процесу на засадах концепції змішаного навчання. Розглянуто найбільш важливі тенденції розвитку ІКТ на сучасному етапі розвитку освіти; основні завдання використання ІКТ в освіті. Вказано, що практична реалізація онлайн-складової змішаного навчання здійснюється за допомогою LMS (Learning Management System – система управління навчанням). Розглянуто основні функції, які здійснює LMS як елемент змішаного навчання; основні можливості Google Classroom – популярної безкоштовної освітньої онлайн-платформи від всесвітньо відомої корпорації Google. Проаналізовано власний досвід реалізації концепції змішаного навчання з використанням Google Classroom як системи управління навчанням (LMS). Зокрема вказано на надзвичайну актуальність подібного досвіду за умов складної епідеміологічної ситуації в Україні та світі. За умов карантинних обмежень аудиторного навчання саме за допомогою Google Classroom вдалося швидко трансформувати навчально-виховний процес зі змішаного в онлайн-формат. На підставі аналізу наукових досліджень проблеми, власного досвіду реалізації концепції змішаного навчання підсумовано про ефективність впровадження концепції змішаного навчання («blended learning») у навчально-виховний процес та необхідність подальших наукових досліджень проблеми.

46. **Місто. Культура. Цивілізація: виклики сучасності** : матеріали міжнар. наук.-теорет. інтернет-конф., (квітень 2021 р.), [Харків] / М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. — Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. — 279 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А814929** Зі змісту: Модернізація університету як чинник

сталого розвитку сучасного суспільства / В. М. Бабаєв, В. В. Корженко. — С. 5-11; Формування цифрових компетентностей в системі підготовки майбутніх фахівців / Г. В. Стадник. — С. 11-13; Проблемні аспекти академічної доброчесності у сучасному університеті / О. Б. Зінчина, В. Є. Конотопський. — С. 249-253; Інформатизація підготовки фахівців з вищою освітою: технологічний підхід / Д. Е. Кільдеров, М. А. Пригодій, Ю. І. Приходько. — С. 253-258; Роль студентів у формуванні іміджу університету / Д. В. Рудь, О. Б. Зінчина. — С. 264-266; Артпедагогіка як інноваційна складова новітнього педагогічного процесу / А. О. Ручка. — С. 267-271; Модель змішаного навчання в сучасному університеті / А. К. Чаплигін, О. Є. Сук. — С. 271-274.

47. **Можайкіна О. С. Булінг як форма делінквентної поведінки в підлітковому віці** / О. С. Можайкіна, С. В. Коляда // Актуал. проблеми вітчизн. юриспруденції : наук. зб. / Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. — Дніпро, 2020. — Вип. 1. — С. 105-109. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп17605-1(2020)** Стаття присвячена теоретичному аналізу булінгу як одному з видів делінквентної поведінки підлітків. Делінквентну поведінку розглянуто як сукупність протиправних вчинків, до яких переважно відносяться лихослів'я, систематичне порушення дисципліни в школі, бійки з однолітками, дрібні крадіжки, здирництво, хуліганство тощо. Водночас визначено, що булінг виявляється у різних видах знущань — від вербальних виразів (прізвиська, висміювання, залякування) до фізичної агресії (побиття, катування, штовхання), які спричиняють або можуть спричинити страждання іншій особі (жертві). Визначено, що одним із найнебезпечніших видів булінгу наразі є кібербулінг: наведено його стислу характеристику. Окрему увагу приділено класифікації булінг-структури, до якої відносяться: ініціатори (кривдники), помічники ініціатора, захисники потерпілого (жертви), жертви, спостерігачі (свідки).

Текст:

http://apnl.dnu.in.ua/1_2020/26.pdf

48. На День вчителя учні школи № 5 Києва презентують рекордний кросворд [Електронний ресурс] // Україна молода. – 2021. – 1 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що учні школи № 5 Печерського району міста Київ підготували оригінальний подарунок для своїх педагогів із нагоди Дня вчителя. Зокрема, школярі самі придумали та власноруч створили найбільший об'ємний кросворд, слова якого, на їх думку, відображають цінність освіти. Букви кросворду нанесені на хенд-мейд кубики та розташовані на стіні в холі школи. Цей подарунок вони презентують вчителям і зафіксують рекорд у п'ятницю, 1 жовтня. Зазначено, що раніше школа № 5 міста Київ вже ставала рекордсменом України. У 2020 р. школярі до Дня вчителя створили найдовше привітання, написане власноруч.* Текст: <https://www.umoloda.kiev.ua/number/0/2006/160809/>

49. Новий порядок організації інклюзивного навчання в школах з 2022 р. [Електронний ресурс] // Lexinform. Юрид. новини України : [веб-сайт]. – 2021. – 17 верес. — Електрон. дані. *Зазначено, що Кабінет Міністрів України (КМ України) затвердив новий Порядок організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти, який набере чинності з 1 січня 2022 р. «Для забезпечення рівного доступу до якісної освіти за найкращими світовими стандартами у школах почнуть впроваджуватися рівні підтримки відповідно до індивідуальних потреб та можливостей учнів з особливими освітніми потребами. Такий диференційований підхід змінює філософію надання освітніх послуг дітям з ООП на індивідуальну модель підтримки, командне визначення освітньої траєкторії, тісну взаємодію з сервісами інклюзивно-ресурсних центрів, а згодом і фінансування за принципом «за реальною потребою». За словами міністра освіти і науки України Сергія Шкарлета, це позитивно вплине на підвищення якості інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти та допоможе школам покращити процес організації та якість такого навчання.* Текст: <https://lexinform.com.ua/v->

[ukraini/novyj-poryadok-organizatsiyi-inklyuzyvnogo-navchannya-v-shkolah-z-2022-r/](https://ukrainerivne.com/ukraini/novyj-poryadok-organizatsiyi-inklyuzyvnogo-navchannya-v-shkolah-z-2022-r/)

50. **Орос І. Стан освіти на Закарпатті у світлі результатів зовнішнього незалежного оцінювання 2019 року** / Ільдико Орос, Каталін Поллоі. — Берегове : ЗУІ ім. Ф. Ракоці II ; Ужгород : РІК-У, 2021. — 561 с. : іл., табл. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : Б365870** Розглянуто стан освіти на Закарпатті та висвітлено результати зовнішнього незалежного оцінювання 2019 року в області з різних предметів: української мови та літератури, історії України, іноземних мов та інших. Надано інформацію про іспити, які проводяться Українським центром оцінювання, та окреслено критерії їх оцінювання. Зазначено, що отримані результати дають можливість політикам і чиновникам у сфері освіти переконатися в результативності роботи системи освітніх інституцій, а також наукове дослідження дозволяє краще зрозуміти функціонування системи зовнішнього незалежного тестування (ЗНО).

51. **Пахомова А. І. Карантин: правові пошуки високотехнологічної і прогресивної організації дистанційного навчання** / А. І. Пахомова // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія : Право. — Харків, 2020. — Вип. 29. — С. 22-28. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп2601-29(2020)право** Зазначено, що українська система освіти в цілому була не готова практикувати функцію дистанційного навчання, оскільки закладам освіти з-поміж іншого бракує технічного устаткування та доступу до мережі Інтернет. Наголошено, що сучасне суспільство на початку ХХІ століття, долучаючись до цілей Болонського процесу, окреслило перед вищою школою глобальне і нагальне завдання – забезпечення доступу до вищої освіти широким верствам населення, зокрема шляхом упровадження дистанційної форми навчання. Проаналізовано актуальні публікації з інтернет-ресурсів щодо законодавчого забезпечення порушеного питання та думок окремих людей – освітян, журналістів, здобувачів освіти. Текст: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/15715>

52. Пенг Чен. Штучний інтелект в початковій школі: нові можливості, створені COVID-19 / Чен Пенг // Вісн. Нац. ун-ту "Чернігів. колегіум" ім. Т. Г. Шевченка. Серія : Пед.науки : [зб. наук. пр.]. — Чернігів, 2020. — Вип.11(167). — С.65-69. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 18487-11(167) Проаналізовано форми використання можливостей штучного інтелекту для організації навчального процесу для учнів початкових класів. Особливу увагу приділено викладанню гуманітарних дисциплін в початковій школі – галузі, яка традиційно вважалася непридатною для використання штучного інтелекту як методу та форми організації навчання, що становить наукову новизну дослідження.*

Текст :

<https://visnyk.chnpu.edu.ua/20-11-167-11/>

53. Підвальна Ю. В. Соціально-психологічні чинники як основа для формування поведінки жертви та булера / Ю. В. Підвальна // Наук. зап. Серія : Пед. науки / Центральноукр. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. — Кропивницький, 2020. — Вип. 185. — С. 143-147. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14199-185* Визначено основні чинники впливу на формування у підлітків поведінки булера та жертви. Зауважено, що у підлітковому віці пріоритетною діяльністю є спілкування. Саме за допомогою соціального оточення особистість дитини стверджується, визначає та формує свою систему цінностей, яка потім спрямовує дії та вчинки дитини. Стосунки, які складаються у підлітків з оточуючими, визначають значимість особистості дитини як члена суспільства. Тому підлітки, які або є ізольованими, або перебувають під впливом негативно спрямованої референтної групи, або зазнають насильства з боку рідних і близьких та з інших причин, є схильними до віктимності або до прояву агресії, тривожності.

Текст:

<https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/410/358>

54. Підлісний Є. Формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів економіки в закладах вищої освіти / Є. Підлісний // Зб. наук. пр. Уман. держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини. — Умань, 2020. — Вип. 2,

ч. 2.— С.126-135. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 15920-2/2(2020)** На основі компетентнісного підходу розкрито метаосвітні конструкти «компетентність», «професійна компетентність». Установлено, що формування професійно значущих компетентностей майбутніх бакалаврів економіки орієнтовано на гуманістичний стиль взаємодії студентів, викладачів і роботодавців; творчий – пов'язаний з метою, змістом, активністю викладачів і студентів; розвивальний – максимальний розвиток рефлексивних і творчих здібностей студентів, орієнтації на успіх кожного. Виявлено фактори, що визначають професійно значущі якості майбутніх бакалаврів економіки. Доведено необхідність сформованості професійно значущих якостей у майбутніх бакалаврів економіки. Текст :

<http://znp.udpu.edu.ua/article/view/216659>

55. **Побудувати державу, в якій хочеться жити** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2021. – 1 жовт. (№ 187). — Електрон. дані. *Йдеться про вручення Головою Верховної Ради України (ВР України) Дмитром Разумковим щорічних премій ВР України педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти. Глава парламенту подякував освітянам за їх самовіддану працю та зауважив, що "діти — як пластилін: залежно від того, до якого вони майстра потраплять, таким ми й отримаємо наше майбутнє". Своєю чергою голова Комітету ВР України з питань освіти, науки та інновацій Сергій Бабак зазначив, що парламент і надалі працюватиме задля удосконалення освітньої інфраструктури, продовжить проводити цифровізацію й покращувати галузь освіти загалом.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/351779>

56. Подолякіна О. В. **Освіта в реаліях медіа-простору: філософське осмислення перспектив** / О. В. Подолякіна // Освіт. дискурс: зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2020. – Вип. 29(12). – С. 16-23. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 18252-29(12)** Проаналізовано, якою мірою соціальна реальність може розглядатися як

сконструйована. Наведено основні причини та наслідки впливу медіа на конструювання соціальної реальності. Виявлено основні ризики та переваги впливу медіа на освіту та зазначено основні напрями конструктивної взаємодії медіа та освіти. Текст : <http://www.journal-discourse.com/uk/kataloh-statei/2020/2020-r-2912/osvita-v-realiakh-media-prostoru-filosofske-osmyslennia-perspektyv>

57. Пономаренко В. С. Фінансування університету. Проблеми, варіанти рішень / В. С. Пономаренко. — Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. — 99 с. : табл. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : A814926** Розглянуто питання формування державного замовлення на фахівців із вищою освітою у його взаємодії із правилами прийому до закладів вищої освіти (ЗВО) та системою фінансування. Обгрунтовано необхідність у спеціалізації ЗВО на певних технічних та природничих спеціальностях, що потребують потужної лабораторної бази, без якої неможливо підготувати фахівців із вищою освітою. Сформульовано пропозиції щодо створення окремих бюджетних програм для компенсації втрат ЗВО на проведення акредитації та для компенсації плати за фактичні витрати на комунальні послуги студентам, які проживають у гуртожитках. Запропоновано механізми зацікавлення суб'єктів господарювання для інвестування в освіту і науку.

58. Пономарьова Г. Ф. Досвід використання дистанційних технологій в організації виховної роботи педагогічних закладів освіти в умовах карантину / Г. Ф. Пономарьова // Духовність особистості: методологія, теорія і практика / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. — Северодонецьк, 2020. — Вип. 2(95). — С. 149-159. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 16284-2(95)** Презентовано досвід організації виховної роботи із використанням технологій дистанційної освіти в умовах карантину. Проаналізовано засоби і технології online й offline комунікацій для усіх учасників освітнього процесу, із зазначенням конкретних програм і платформ. Запропоновано доповнення до традиційних правил спілкування й етикету, саме із урахуванням нових умов здобуття освіти. Надано поради

для викладачів та здобувачів освіти із визначенням конкретних рекомендацій технічного й етичного характеру, спрямовані на полегшення комунікацій в online чатах та конференціях. Висвітлено досвід організації виховної роботи з використанням дистанційних технологій у Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради за трьома провідними змістовими напрямками (виховання професіонала-інтелігента, громадянина-патріота, духовної високоморальної особистості), у форматі online/offline для індивідуальних, групових і масових заходів. Наведено результати дослідження проблем організації дистанційного освітнього процесу (для викладачів і здобувачів), зокрема виховання, в умовах карантину. Запропоновано шляхи вирішення означених проблем із характеристикою і змістом конкретних заходів. Текст : <http://domtpsnu.snu.edu.ua/index.php/Domtp/article/view/147/137>

59. **Попроцький І. С. Імплементация досвіду країн-членів НАТО у процес підготовки фахівців для Військово-Морських Сил Збройних Сил України** / І. С. Попроцький // Вісн. Нац. ун-ту "Чернігів. колегіум" ім. Т. Г. Шевченка. Серія : Пед.науки : [зб. наук. пр.]. — Чернігів, 2020. — Вип. 11(167). — С. 28-37. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп18487-11(167)**
Зазначено вимоги до сучасної військової освіти, засоби її удосконалення та розвитку (відновлення), розбудови вищого військово-морського закладу освіти за стандартами провідних країн і країн-членів НАТО. Окреслено компоненти сучасної моделі підготовки військових фахівців, зокрема забезпечення надходження до лав Збройних Сил України більш мотивованих офіцерських кадрів, які усвідомлюють, що військовослужбовець потрібен своїй Державі і Вона захищатиме його права; військовослужбовець має прагнення, волю та вміння вчитися, наприклад, вміння самостійного набуття знань щодо майбутньої діяльності, підвищувати кваліфікацію, самовдосконалюватися, бути лідером, здатним у будь-який момент прийняти доцільне та обґрунтоване рішення. Текст : <https://visnyk.chnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/08/Poprotsky-I.pdf>

60. **Пріма Д. А. Проектно-дослідницька діяльність учителя початкової школи у контексті вимог НУШ** / Д. А. Пріма // Наук. зап. Серія : Пед. науки / Центральноукр. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. — Кропивницький, 2020. — Вип. 189. — С. 152-155. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14199-189** Розкрито деякі змістові й процесуальні аспекти проектно-дослідницької діяльності вчителя початкової школи в контексті вимог Нової української школи. Визначено смисловий концепт проектно-дослідницької діяльності – основи для розкриття її змісту через характеристику складових означеного феномена «проектна діяльність» і «дослідницька діяльність». Текст:

<https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/598/537>

61. **Публічне управління для сталого розвитку: виклики та перспективи на національному та місцевому рівнях** : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 27 - 28 трав. 2021 р., (присвяч. 30-річчю незалежності України). — Маріуполь : Халіков Р. Р., 2021. — 279 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : А815372** Зі змісту: Інтернаціоналізація вищої освіти в Київському університеті імені Бориса Грінченка / В. І. Додонова, М. В. Колінько. — С. 248-253; Необхідність та чинники формування економіки знань в Україні у контексті сталого розвитку / Ю. Б. Миронов, М. І. Миронова. — С. 259-262; Освіта сталого розвитку в умовах COVID-19 / В. М. Остапенко. — С. 262-265.

62. **Рогова Т. В. Теоретичні питання оцінювання якості вищої освіти** / Т. В. Рогова // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвіт. шк. : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. — Запоріжжя, 2020. — Вип. 68, т. 2. — С. 156-161. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 14954-68/2** Наведено результати дослідження проблеми оцінювання якості вищої освіти. На підставі аналізу різних поглядів на сутність якості визначено її основні характеристики: якість є суттєвою визначеністю об'єкта, що характеризує його цілісність і складну ієрархічну структуру; якості властиве різне індивідуальне сприйняття; якість визначається

спроможністю відповідати певним вимогам, задовольняти певні потреби; якість – динамічна, вона може змінюватися під впливом зовнішніх або внутрішніх факторів як цілеспрямовано, так і стихійно. З'ясовано особливості тлумачення якості на філософському (як категорії, що не має оцінного характеру і акцентує увагу на тому, що відрізняє об'єкт, явище або вид діяльності від інших соціальних явищ, систем, видів діяльності) та конкретно-науковому (як категорії, що визначає корисність, цінність об'єктів, їхню придатність для задоволення певних потреб або для реалізації певних цілей, норм) рівнях методології її дослідження. Текст : http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/68/part_2/33.pdf

63. **Русіна Н. Г. Застосування WEB-ресурсів у процесі навчання студентів закладів вищої освіти** / Н. Г. Русіна // Наук. зап. Серія : Пед. науки / Центральноукр. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. — Кропивницький, 2020. — Вип. 185. — С. 157-161. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14199-185** Висвітлено питання застосування web-ресурсів на практичних заняттях студентами закладів вищої освіти. Зазначен, що поєднання комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання з традиційними є важливим завданням, яке постає перед викладачами закладів вищої освіти (ЗВО). Зауважено про динаміку розвитку сучасної комп'ютерної техніки та інформаційних технологій, коли звичайні персональні комп'ютери витісняються більш сучасними таджетами, і як результат, з'являється нове програмне забезпечення. В той же час відбувається оновлення правових масивів даних, тому, студенту досить складно вирішувати правові завдання без застосування спеціалізованих програмних продуктів, зокрема web-ресурсів. Текст:

<https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/380/329>

64. **Савченко Н. С. Початок створення системи позашкільної освіти в Україні (X ст. – початок XX ст.)** / Н. С. Савченко // Наук. зап. Серія : Пед. науки / Центральноукр. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. — Кропивницький, 2020. — Вип. 185. — С. 51-59. **Шифр зберігання в Бібліотеці:**

Бн14199-185 Розглянуто проблему періодизації історико-педагогічного процесу в Україні у період X ст. – початок XX ст., а саме, створення системи позашкільної освіти в Україні. На основі систематизації та узагальнення розвитку позашкільної освіти виділено послідовні етапи початку створення системи позашкільної освіти в Україні: I етап – до X ст., який характеризувався створенням передумов виникнення позашкільної освіти, а також спрямуванням її змісту на оволодіння елементарними трудовими вміннями і навичками; II етап – X - XV ст., де активізація освітньої діяльності призвела до розвитку шкільництва, позашкільля, появи перших методичних настанов, а також відкриття іноземних закладів, ознайомлення з іншими культурами; III етап – XVI – початок XX ст., що полягав у подальшому розвитку позашкільної освіти, розширенні її змісту на засадах народних традицій, народної та козацької педагогіки, урізноманітненні форм організації в позашкільних та інших навчальних закладах.

Текст:

<https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/373/321>

65. **Северинів О. В. Напрями вдосконалення нормативно-правового регулювання охорони праці викладачів вітчизняних ЗВО / О. В. Северинів, Я. О. Чуприна // Економіка. Фінанси. Право. – 2021. – № 8/1. – С.12-16. Здійснено аналіз чинного законодавства у сфері охорони праці на міжнародному, національному та локальному рівні. За результатами аналізу законодавства показано неврегульованість питань охорони праці, розглянуто переваги та недоліки використання дистанційної роботи викладачів вітчизняних закладів вищої освіти (ЗВО). Запропоновано основні напрями вдосконалення нормативно-правового регулювання охорони праці викладачів в Україні. Серед запропонованих напрямів – урегулювання нормативно-правового забезпечення охорони праці та техніки безпеки, створення закону про охорону праці викладачів.** Текст : <http://efp.in.ua/uk/journal-article/724>

66. Скорик Т. В. Моніторингове дослідження розвитку професійної успішності майбутніх учителів / Т. В. Скорик // Пед. альм. : зб. наук. пр. / КВНЗ "Херсон. акад. неперерв. освіти" Херсон. облради. — Херсон, 2020. — Вип. 46. — С.208-214. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 16654-46. Висвітлено результати моніторингу розвитку професійної успішності майбутніх учителів у педагогічних закладах вищої освіти. На основі проведено опитування серед студентів педагогічних спеціальностей, виокремлено чинники професійної успішності та уявлення щодо особистісних якостей та компетентностей, які забезпечать успішність професійної діяльності вчителя.* Текст :

<http://www.pedalmanac.site/index.php/main/article/view/129/111>

67. Смілянська А. Підвалини успіху дитини [Електронний ресурс] / Анна Смілянська // Голос України. – 2021. – 22 верес. (№ 180). — Електрон. дані. *Йдеться про роботу Форуму Всеукраїнського тижня дошкілля "Дошкільна освіта України 30". У своєму виступі голова Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань освіти, науки та інновацій Сергій Бабак проінформував про роботу над новим законопроектом "Про дошкільну освіту" та запевнив, що ВР України приділяє велику увагу дошкільній освіті, зокрема, на одному з найперших засідань Комітету в нинішньому складі було створено підкомітет, який опікується саме цими питаннями. Міністр освіти і науки Сергій Шкарлет розповів про розвиток дошкільної освіти, зокрема повідомив, що "за два останні роки – 2020-й та 2021-й – створено майже 20 тисяч додаткових місць для дітей дошкільного віку, 88 закладів дошкільної освіти збудовано або реконструйовано". На проблемі осучаснення змісту дошкільної освіти акцентував увагу голова підкомітету з питань раннього розвитку та дошкільної освіти профільного парламентського Комітету Володимир Воронов, який нагадав, що протягом останнього часу було втретє оновлено державний стандарт дошкільної освіти, а нині мають затвердити відповідні освітні програми. Парламентарій зауважив, що методичним*

забезпеченням та загалом науковим супроводом перетворень у цій освітній ланці опікуватиметься нова структура – Інститут раннього розвитку дитини і дошкільної освіти, створений відповідно до рішення президії Національної академії педагогічних наук. Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/351298>

68. **Сучасна освіта: методологія, теорія, практика** : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (з міжнар. участю), 18 берез. 2021 р., [Дніпро] / М-во освіти і науки України, Приват. установа "ВНЗ "Міжнар. гуманіт.-пед. ін-т "Бейт-Хана", Дніпропетр. акад. музики ім. М. Глінки. — Дніпро : Акцент ПП, 2021. — 316 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці : А 815948** *Зі змісту: Верналогія в змісті сучасної освіти / А. П. Самодрин. – С. 8-12; Освіта в умовах глобалізаційних викликів: проблеми та перспективи навчання / О. П. Лучанінова. – С. 24-27; Дистанционное обучение: преимущества и проблемы / Р. Готлиб. – С. 27-34; "Розумне навчання" – філософія сучасної освіти" / Т. О. Воскобійник. – С. 39-41; Соціальна взаємодія як чинник підвищення якості освіти / Т. П. Сорока, В. Б. Сопіга, Ю. В. Соколов. – С. 47-49; Проблема інтеграції в шкільному навчанні: форми й методи її розв'язання / І. В. Рогожа. – С. 99-106; Реалізація організаційно-педагогічних умов застосування дистанційного навчання у процесі фахової підготовки / О. І. Бобкова, С. І. Маслак. – С. 157-163; Особливості впровадження змішаного навчання в закладах фахової перед вищої освіти / Т. І. Кізицька, Г. Ю. Лук'янова. – С. 170-176; Дистанційна освіта: актуальність і проблемність запровадження / Н.С. Панченко, Л.В. Хоменко. – С. 191-194; Дистанційне навчання як можливість оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями / С. В. Щербак. – С. 223-228; Освіта для дорослих у контексті неперервної освіти / С. П. Бовдуй, Г. Ю. Лук'янова. – С. 290-297*

69. **Теорія та методика дошкільної і початкової освіти в сучасному інноваційному просторі** / [О. І. Гаврило та ін. ; за заг. ред. О. В. Лобової] ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, Навч.-наук. ін-т педагогіки і психології, Каф. дошк. та початк.

освіти. — Суми : Цьома С. П., 2021. — 360 с. : табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А814918** Розкрито педагогічні стратегії, теоретичні та методичні основи виховання, навчання та розвитку дітей дошкільного й молодшого шкільного віку. Визначено різноманітні психолого-педагогічні аспекти дошкільної та початкової освіти. Охарактеризовано актуальні проблеми підготовки майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти у сучасному педагогічному просторі.

70. **Тімашов В. О. Адміністративно-правова протидія булінгу та дослідження нерегульованих законодавством форм насилля / В. О. Тімашов, В. М. Мацейчук // Прикарпат. юрид. вісн. : зб. наук. пр. — Івано-Франківськ, 2020. — Вип. 2(31). — С. 125-131. Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп17531-2(31)** Проаналізовано теоретичний та практичний аспекти явища булінгу, у ході якого встановлено наявність похідних одиниць вказаного виду насильства, якими є: кібербулінг і мобінг, що також підпорядковують перелік цювань, взаємопов'язаних із середовищем їх виникнення. Наведено стислий виклад особливостей залежно від кожного із досліджуваних видів переслідування. Проаналізовано чинне законодавство України щодо протидії булінгу та відповідальності за вчинене порушення. Звернено увагу на наявність механізмів протидії булінгу та наголошено на необхідності адміністративного регулювання насильства у дорослих колективах (студентському та трудовому середовищі) та мережі Інтернет, у зв'язку із чим запропоновано відповідні зміни до законодавства. Текст:

http://www.pjv.nuoua.od.ua/v2_2020/28.pdf

71. **Ткаченко Л. І. Готовність учителя до педагогічного супроводу обдарованих учнів у контексті освітньої діяльності / Л. І. Ткаченко // Пед. альм. : зб. наук. пр. / КВНЗ "Херсон. акад. неперерв. освіти" Херсон. облради. — Херсон, 2020. — Вип. 46. — С.215-223. Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 16654-46.** Розглянуто проблему готовності учителя до педагогічного супроводу обдарованих учнів у закладах загальної середньої освіти. Проаналізовано поняття готовності і зазначено, що цей феномен є

складним синтетичним утворенням, який формується в педагогічній діяльності. Зазначено, що педагогічний супровід обдарованих учнів є інноваційною діяльністю, оскільки в освітній політиці не виокремлювалися лінії, пов'язані з обдарованістю. Отже, є потреба привернення уваги до проблематики, пов'язаної з навчанням і розвитком обдарованих дітей. Запропоновано модель готовності вчителя до педагогічного супроводу, яка наочно демонструє структуру феномена й основні комунікативні зв'язки, що відіграють провідну роль у його формуванні. Акцентовано на операційному аспекті готовності вчителя до здійснення педагогічного супроводу обдарованих дітей і юні. Наголошено на необхідності спеціальних знань про обдарованість, її види і прояви у дітей, характерні особливості контингенту обдарованих, способи розвитку обдарованості тощо. Увагу приділено комунікативній компетентності учителя, яка є складовою продуктивної співпраці з учнями в їх особистісному розвитку. Текст : <http://www.pedelmanac.site/index.php/main/article/view/130/110>

72. **У Криму кількість школярів, які навчаються українською, скоротилася у 60 разів** [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2021. –10 верес. (№ 36). — Електрон. дані. *Йдеться про заяву в ефірі телеканалу "Дом" аналітика організації "КримSOS" Євгена Ярошенка, стосовно того, що в Криму значно зменшилися кількість школярів, які вивчають українську мову. Експерт нагадав, що окупаційна адміністрація формально ввела три офіційні мови: українську, російську та кримськотатарську. Однак ефективно впроваджується і використовується як мова спілкування тільки російська. Євген Ярошенко наголосив, що відносно української мови, то тут статистика дуже катастрофічна. Можна сказати, що українська мова перебуває на межі зникнення як біологічний вид, занесений до Червоної книги. До окупації в АР Крим 12 694 школярі навчалися українською мовою. У 2020 – 2021 роках, попередній навчальний рік, ця кількість становила 214. Тобто, за роки окупації кількість школярів, які навчалися українською мовою,*

скоротилася у 60 разів.

Текст:

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=23552>

73. **Фесенко О. С. Інноваційний підхід до застосування ігрових методів у Новій українській школі** / О. С. Фесенко // Наук. зап. Серія : Пед. науки / Центральноукр. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. — Кропивницький, 2020. — Вип. 189. — С. 160-164. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14199-189** *Обґрунтовано доцільність застосування ігрових методів на уроках «Я досліджую світ» у відповідності до реформи «Нова українська школа». Наголошено на необхідності професійного вдосконалення вчителів початкової школи у зв'язку з модернізацією науково-освітнього простору. Зазначено, що стрімкі зміни суспільної, культурної, політичної, економічної, екологічної сфер у світі передбачають швидкі налаштування законодавчої бази країни.*

Текст:

<https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/600/539>

74. **Філіпчук Г. "Історія нації є історією її шкільної справи"** / Георгій Філіпчук // Слово Просвіти. – 2021. – 9 - 22 верес. (№ 36/37). — С. 2-3. *Йдеться про важливі проблеми якості сучасної української освіти, науки, патріотичного виховання молоді. За словами автора статті, неможливо досягнути європейського рівня освіти, міжнародних стандартів, коли держава, самоврядні органи втрачають інституційну здатність забезпечувати належні умови для освітнього процесу. Адже низька якість освіти значною мірою зумовлена незадовільним забезпеченням освітнього процесу навчально-методичним, науково-експериментальним обладнанням, платністю і ускладненою доступністю до якісної освіти, приниженням соціального статусу педагога. Без цього важко сподіватися на успіх у міжнародному дослідженні (PISA) щодо ефективності національних систем освіти (Україна бере в ньому участь з 2018 року), що передбачає оцінювання знань і умінь школярів із читання, математики, природничих наук. Наголошено, що науково-освітня сфера завжди має бути визначальною частиною національних інтересів.*

75. **Фоміна М. Механізми психологічного захисту студентів** / М. Фоміна // Вісн. Львів. ун-ту. Серія : Психол. науки. – 2020. – Вип. 6. – С.129-133. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп18163-6.** Розкрито сутність психологічного захисту, під яким зазвичай розуміють реакцію витіснення зі свідомості інформації, загрозової для емоційного самопочуття людини. Подано визначення механізмів психологічного захисту як пристосувальних процесів, які заважають усвідомленню різного роду негативних явищ та сприяють збереженню психологічного гомеостазу. Наведено теоретичний огляд низки класифікацій механізмів психологічного захисту, критеріями яких є міра шкідливості для особистісного розвитку (адаптивні – неадаптивні, успішні – неуспішні, первинні – вторинні, конструктивні – деструктивні). Розкрито умови негативного та позитивного впливу захисних механізмів на розвиток особистості. На основі узагальнення результатів вивчення українськими вченими механізмів психологічного захисту студентів виявлено переважання деструктивних (неадаптивних) механізмів, таких як раціоналізація, витіснення, проєкція, регресія, заперечення. Зафіксовано негативний вплив застосування таких механізмів на різні аспекти психологічного розвитку цих студентів. Текст: http://psy-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/6_2020/21.pdf

76. **Ховрак І. В. Інституціоналізація розвитку закладів вищої освіти на засадах соціальної відповідальності** // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Міжнар. екон. відносини та світ. госп-во. – 2020. – Вип. 30. – С. 199-203. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп18035-30** Зазначено, що динамічний характер інституціоналізації та визнання необхідності постійних трансформацій призводять до зміни ролі закладів вищої освіти (ЗВО). Водночас розвиток ЗВО на засадах соціальної відповідальності дасть змогу реалізувати їхню соціальну функцію та забезпечити позитивний вплив на розвиток регіонів їх присутності та суспільство у цілому. Зауважено, що одним із індикаторів рівня соціальної відповідальності ЗВО є міжнародні рейтинги, які в умовах глобальної конкуренції ЗВО дають змогу

підтримувати та набувати статусу і впливу. Запропоновано класифікацію основних рейтингів ЗВО та проаналізовано присутність у них українських вишів. Наведено порівняльну характеристику місій 16 ЗВО, які представлені в основних рейтингах та розмістили місії на власних сайтах. Кожний рейтинг здатний позитивно вплинути на розвиток ЗВО за умови, що отримання місця в рейтингу не є самоціллю. Відповідно, залежно від вибраних пріоритетів розвитку ЗВО результати рейтингів можуть відображати ступінь досягнення таких пріоритетів. Текст:

http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/30_2020ua/40.pdf

77. **Чайковська Г. Б. Освіта для сталого розвитку в сучасній початковій школі: умови впровадження** / Г. Б. Чайковська // Пед. альм. : зб. наук. пр. / КВНЗ "Херсон. акад. неперерв. освіти" Херсон. облради. — Херсон, 2021. — Вип. 47. — С. 50-57. *Розглянуто проблему реалізації освіти для сталого розвитку в умовах реформування вітчизняної освіти та з урахуванням реалій і потреб сьогодення. Проаналізовано та обґрунтовано педагогічні умови реалізації цілей освіти для сталого розвитку в навчанні учнів молодшого шкільного віку. Наголошено на необхідності оновлення змісту типових освітніх програм для початкової школи контентом сталого розвитку та освіти для сталого розвитку, у т. ч. природничої, громадянської та історичної, соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей, що реалізується в межах інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Доведено, що така інтеграція відображає ідеї та принципи сталого розвитку, грамотно поєднує його ключові компоненти та сприяє формуванню в учнів початкової школи багатограних, інтегрованих компетентностей.* Текст :

<http://www.pedalmanac.site/index.php/main/article/view/154/152>

78. **Шандрук С. І. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні** / С. І. Шандрук // Наук. зап. Серія : Пед. науки / Центральноукр. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. — Кропивницький, 2020. — Вип. 185. — С. 73-77. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14199-185 Розглянуто актуальні*

питання вищої професійної освіти в Україні в період асоціації з Європейським та світовим співтовариством, зокрема проаналізовано проблему професіоналізму та професії вчителя з точки зору світових педагогів. Зазначено, що динамічні процеси соціально-економічного життя, зміни у системі обов'язкової середньої освіти визначають суперечливі тенденції у сфері професійної підготовки вчителів в Україні. Виконання завдань професійної підготовки вчителів залежить від стану педагогічної освіти, що вимагає об'єктивного аналізу накопиченого міжнародного та вітчизняного досвіду.

Текст:

<https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/377/325>

79. **Шехавцов М.О.** Характеристика рівнів сформованості інформаційної культури студентів у контексті інформаційно-гібридної війни / М.О. Шехавцов // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвіт. шк. : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. — Запоріжжя, 2020. — Вип. 68, т. 2. — С. 244-248. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 14954-68/2** Зазначено, що розвиток інформаційної культури в Україні під час інформаційно-гібридної війни передбачає формування у громадян інтелектуально-світоглядної готовності до обстоювання національних цінностей, захисту української національної ідеї. Визначено, що для проведення науково-педагогічної діагностики реального рівня сформованості інформаційної культури студентів в умовах інформаційно-гібридної війни необхідно розробити й охарактеризувати рівні сформованості інформаційної культури студентів у контексті інформаційно-гібридної війни.

Текст : [http://www.pedagogy-](http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/68/part_2/51.pdf)

[journal.kpu.zp.ua/archive/2020/68/part_2/51.pdf](http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/68/part_2/51.pdf)

80. **Шиліна Н. Є.** Дистанційне навчання в умовах пандемії: труднощі та переваги / Н. Є. Шиліна // Наук. вісн. Південноукр. нац. пед. ун-ту ім. К.Д. Ушинського. — 2021. — № 1. — С.16-23.**Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп14991-1(134)** Мета дослідження — проаналізувати умови дистанційного навчання за такими критеріями: організаційно-методичне

забезпечення, технічне забезпечення, труднощі психологічного характеру на прикладі ОНАЗ імені О. С. Попова. Проаналізовано наявність нормативних документів та забезпечення дистанційного контенту; застосовано метод опитування 80 викладачів та 150 студентів. Виявлено, по-перше, якими онлайн-ресурсами найчастіше користуються викладачі під час дистанційної освіти, по-друге, з якими труднощами технічного і психологічного характеру стикаються учасники освітнього процесу. Дані проаналізовано і занесено у таблицю. Текст :

https://drive.google.com/file/d/1GkOoZaqh_uLYkb9wLwSEI4eK9Wl-VtR/view

81. **Шкільна першість** // Юрид. практика. – 2021. – 7 верес. (№ 35/36). — С. 8 – 9. Зазначено, що оцінити рівень різних правничих шкіл в Україні, показати, наскільки вони різняться між собою, надати інформацію для вступників, щоб допомогти свідомо обрати місце навчання, та для роботодавців, щоб сприяти поінформованому набору працівників, а також стимулювати розвиток правничих шкіл та підвищення якості юридичної освіти в Україні — такі цілі мала Комісія Асоціації правників України (АПУ) з питань удосконалення юридичної освіти, готуючи перший незалежний щорічний рейтинг правничих шкіл України. Розробка та впровадження цього інструмента рейтингування правничих шкіл стали можливими завдяки ініціативі Асоціації правників України за підтримки Програми USAID «Нове правосуддя» та у співпраці з Американською торговельною палатою в Україні, Асоціацією юридичних клінік України, Лігою студентів Асоціації правників України, Проектом ЄС «ПравоJustice», фундацією DEJURE та «Forbes Україна». Текст: <https://pravo.ua/articles/shkilna-pershist/>

82. **Яким чином можна використовувати майно ліквідованих закладів дошкільної освіти?** [Електронний ресурс] // Місц. самоврядування. – 2021. – № 9 (верес.). — Електрон. дані. У контексті оптимізації закладів освіти розкрито актуальні питання використання майна ліквідованих закладів дошкільної освіти об'єднаними територіальними громадами (ОТГ). Зазначено, що матеріал був розроблений в межах Швейцарсько-українського

проєкту DECIDE — «Децентралізація для розвитку демократичної освіти», який реалізується в Україні ГО DOCCU у партнерстві з Цюрихським педагогічним університетом (Швейцарія) за підтримки Швейцарії, та представлений Швейцарським бюро співробітництва в Україні. Текст: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2021/september/issue-9/article-116933.html>

83. **Яковенко О. Підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників: міжнародні аспекти** / О. Яковенко // Наук. вісн. Південноукр. нац. пед. ун-ту ім. К.Д. Ушинського. – 2021. – № 1. – С. 41-47. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп14991-1(134)** Проаналізовано основні риси і досліджено особливості підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (НПП) в таких зарубіжних країнах, як США, Великобританія та Німеччина. Наголошено, що післядипломна педагогічна освіта цих країн вирізняється структурною різноманітністю, багатоманітністю змісту, форм і методів освіти, що зумовлено специфічними рисами історичного розвитку, національними традиціями та пріоритетами освітніх потреб НПП. Водночас на системи, що сформувалися, в тому числі і в сучасній Україні, суттєво впливають зовнішні чинники: процеси глобалізації суспільства, інтернаціоналізація освіти, діяльність міжнародних організацій, які акумулюють прогресивні педагогічні ідеї і висувають нагальні вимоги щодо її вдосконалення. Значено, що в Україні робота із удосконалення системи підвищення кваліфікації вітчизняних НПП так само, як і в інших країнах, ведеться за усіма напрямками, за допомогою сучасних форм і методів. Проте стосовно нашої країни виокремлено дві проблеми: перша – незадовільне технічне забезпечення; друга – деякий супротив інноваціям людського чинника.. Текст : https://drive.google.com/file/d/1eRar6p_7E5tQwwaIBxWe8dn5y_h3w2t3/view

Освіта в зарубіжних країнах

84. **Гарапко Л. Концептуальні засади зарубіжної іншомовної освіти в науковому дискурсі української компаративістики** / Любов Гарапко // Молодь і ринок. — 2021. — № 4. — С. 157-162. Здійснено аналіз

відображення у науковому дискурсі української педагогічної компаративістики концептуальних засад (методологічних підходів, мети, принципів тощо) іншомовної освіти в зарубіжних країнах. Текст: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/236423/234937>

85. Диська Д. Г. Місце закладу вищої освіти зі специфічними умовами навчання в системі вищої освіти / Д. Г. Диська // Наук. вісн. публіч. та приват. права : зб. наук. пр. / НДІ публіч. права. — Київ, 2020. — Вип. 2. — С. 121-128. - *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп18046-2(2020)*
Зазначено, що Україна впроваджує комплексний підхід із метою зближення власних нормативно-правових актів із законодавством Європейського Союзу, в тому числі у сфері вищої освіти. Наголошено, що така діяльність також спрямована на впровадження в освітній процес демократичних основ, інноваційних технологій, розвитку підходів до методів та форм викладання. Визначено, що заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання є учасниками цілої низки різнорівневих адміністративно-правових відносин у сфері організації освітнього процесу. Текст: <http://www.nvppp.in.ua/vip/2020/2/24.pdf>

86. Доценко С. О. Досвід організації дистанційного навчання в Китаї / С.О. Доценко // Пед. альм. : зб. наук. пр. / КВНЗ "Херсон. акад. неперерв. освіти" Херсон. облради. — Херсон, 2020. — Вип. 46. — С.26-34. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 16654-46*
Досліджено досвід Китаю, визнаного одним із лідерів у сфері впровадження дистанційної освіти. Висвітлено історію розвитку дистанційної освіти в Китаї, визначено особливості та шляхи її ефективного впровадження. Методологічною основою дослідження є концептуальні положення порівняльної педагогіки, питання економічного розвитку в КНР, історичні аспекти розвитку китайської системи освіти, проблеми професійної підготовки вчителів у КНР, історія дистанційної освіти в Китаї. Наведено підходи, які окреслюють окремі аспекти дистанційної освіти. Текст : <http://www.pedalmanac.site/index.php/main/article/view/145/155>

87. Жорова І. Я. Сучасні світові практики оцінювання якості освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти / І. Я. Жорова // Пед. альм. : зб. наук. пр. / КВНЗ "Херсон. акад. неперерв. освіти" Херсон. облради. — Херсон, 2021. — Вип. 48. — С. 196-201. *Розкрито сучасні світові практики оцінювання якості освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти в Україні, Фінляндії, Чехії, Сінгапурі. Проаналізовано проблеми реалізації функції контролю: порушення балансу між оцінюванням результативності діяльності організації та урахуванням інтересів працівників, формалізація контролю тощо. Визначено, що внутрішкільний контроль як складова управлінської діяльності є системою вивчення всіх аспектів діяльності закладу загальної середньої освіти з метою виявлення фактичного стану справ та запровадження заходів щодо покращання якості освіти. Оцінювання освітніх і управлінських процесів у закладах загальної середньої освіти в Україні здійснюється відповідно до компонентів внутрішньої системи забезпечення якості освіти, встановлених критеріїв та індикаторів із застосуванням адекватного інструментарію збору інформації. У фінській системі освіти обов'язковою складовою робочого плану є визначення сфер діяльності, що підлягають самооцінюванню, встановлення якісних або кількісних критеріїв оцінювання та планування зміни з удосконалення діяльності закладу освіти на основі результатів оцінювання. У чеській системі освіти оцінювання діяльності школи розглядають як поетапний процес: визначення предмета і цілей контролю, визначення критеріїв та індикаторів, отримання даних для визначення похибки, оцінювання, реалізація результатів. Сінгапурській освітній системі властива розвинена культура і структура підзвітності, що реалізується у форматі «Модель удосконалення школи» (SEM, 2000), і передбачає відстеження основних показників діяльності школи за двома категоріями: «Можливості» і «Результати». Зроблено висновок, що складовою всіх процесів забезпечення якості є оцінювання, яке об'єднує дві споріднені цілі —*

підзвітність і підвищення якості.

Текст :

<http://www.pedalmanac.site/index.php/main/article/view/224/182>

88. **Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму** : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., [27 – 28 трав. 2021 р., м. Кам'янець-Подільський] / М-во освіти і науки України, Поділ. спец. навч.-реабілітац. соц.-екон. коледж. — Кам'янець-Подільський, 2021. — 353 с.

Шифр зберігання в Бібліотеці : А 815960 *Зі змісту: Досвід інклюзивної освіти в Ізраїлі: інклюзивні класи та спеціальна освіта / Т. Марчак. – С. 138-140.*

89. **Крсек О.Є. Мовна освіта як чинник духовної безпеки та єдності гуманітарного простору США** / О. Є. Крсек // Духовність особистості: методологія, теорія і практика / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Северодонецьк, 2020. – Вип. 2(95). – С. 82-94. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп16284-2(95)** *Проаналізовано проблеми забезпечення національної безпеки в контексті пріоритету духовних цінностей освіти, проаналізовано організацію мовної освіти національних меншин в системі мовної політики в США на початку ХХІ ст. Використано стратегічні положення концепції академіка Г. Шевченко щодо важливості освіти і виховання, які мають виконати найважливішу місію нинішньої цивілізації – сформувати у підростаючих поколінь «Одухотворений образ Людини Культури ХХІ століття». Обґрунтовано причини, за якими сьогодні без людини, її духовного здоров'я, інтелектуального розвитку поняття безпеки втрачає будь-який сенс. Доведено, що мовна освіта як складова духовного життя суспільства є одним із найважливіших чинників духовної безпеки суспільства.*

Текст :

<http://domtpsnu.snu.edu.ua/index.php/Domtp/article/view/141/131>

90. **Модестова Т. В. До питання формування позитивного досвіду студентів ВНЗ: британський підхід** / Т. В. Модестова // Духовність особистості: методологія, теорія і практика / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля.

– Северодонецьк, 2020. – Вип. 2(95). – С.122-129. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп 16284-2(95)** Наведено результати монографічного дослідження щодо педагогічного феномену «досвіду студента» як інноваційного складника сучасної вищої школи Великої Британії. З'ясовано, що наявний національний контекст окресленого питання зумовлений дискусією навколо пріоритетності підходів до розуміння означеного феномена з погляду забезпечення академічної якості або задоволеності студентів отриманими послугами, де ключовими чинниками впливу є державні ініціативи щодо реформування освітньої галузі та соціально-економічні зміни. Охарактеризовано досвід студента з погляду експертів вищої освіти Великої Британії як цілісне та багатоаспектне явище, що відображає «подорож» здобувача вищої освіти, починаючи з моменту знайомства з університетом та завершуючи успішним працевлаштуванням. Текст : <http://domtpsnu.snu.edu.ua/index.php/Domtp/article/view/144/134>

91. **Пасічник Л. Л. Центри педагогічної освіти Німеччини як осередки професійного розвитку вчителів** / Л. Л. Пасічник // [Інновац. педагогіка](#). — 2021. — № 35. — С. 31-35. Окреслено перспективи подальшого розвитку Центрів педагогічної освіти з метою надання їм необхідних правових повноважень для реалізації окреслених завдань. Виявлено тенденцію до утворення регіональних Центрів на базі одного з університетів, який має для цього відповідне кадрове забезпечення та матеріально-технічну базу з метою забезпечення співпраці відповідних інституцій, здійснення управління, координації та оптимізації педагогічної освіти в регіоні.

92. **Примак О. В. Зв'язок STEM-освіти з бізнес-школами в США як перспективний засіб модернізації освіти** / О. В. Примак // Вісн. Київ. ін-ту бізнесу та технологій. — Київ, 2020. — № 3(45). — С. 11-17. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16312-3(45)** Обгрунтовано ідею, що STEM-освіта популяризується урядом з кожним роком дедалі більше через прийняття певних концепцій та стратегічних планів на майбутнє як в

Україні, так і за кордоном. Проте STEM як певний тип інтегрованих навчальних програм в США започатковано та активно підтримується не лише державними, а й бізнесовими структурами з метою розвитку країни та підприємницької діяльності. Проаналізовано досвід взаємодії бізнес-структур та закладів освіти США через залучення та пропагування освітніх програм STEM. Зазначено, що це стосується не тільки IT-спеціалістів у високотехнологічних галузях, а й загалом економічно-активного населення, адже інноваційні технології стимулюють розвиток інформаційного суспільства. Особливу увагу приділено інтеграції бізнес-шкіл та студентів STEM-спеціальності, як перспективному засобу модернізації освіти в Україні. Виділено й описано програми, які підтримуються та заохочують активну молодь до здобуття інноваційної освіти, в тому числі й у бізнес-структурах. Простежено, що одним із найважливіших аспектів STEM-навчання є формування конкурентноспроможного фахівця у будь-якій галузі, здатного мислити критично, абстрактно й алгоритмічно. Визначено, що оновлені STEM-програми спрямовані на формування компетентностей, які є найбільш актуальними на ринку праці. Виокремлено особливості інтегрованого навчання, в якому американські вчені вбачають майбутнє освіти та інноваційного бізнесу загалом. Зазначено, що зарубіжний досвід популяризації STEM може бути основою для проектування програм упровадження технологій інноваційного навчання в Україні.

93. **Стратегічні напрями зовнішньої політики Європейського Союзу** : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 11 квіт. 2019 р., [м. Харків] / М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Ф-т міжнар. екон. відносин та турист. бізнесу, Каф. міжнар. відносин, міжнар. інформації та безпеки, Модуль Жана Монне "Зовнішня політика Європейського Союзу" ; [редкол.: Сідоров В. І. та ін.]. — Харків, 2019. — 302 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А814837** Зі змісту: Євроінтеграція в освіті: реалізація можливостей / З. Я. Гнатів. — С. 49-53; Інтеграція української системи

вищої освіти в європейський освітній простір: компаративні засади / Т. С. Чернуха. – С. 243-247.

94. **Сучасні перетворення міжнародного бізнесу** : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф., 15 квіт. 2020 р., [м. Харків] / М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Ф-т міжнар. екон. відносин та турист. бізнесу, Каф. міжнар. бізнесу та екон. теорії ; [за заг. ред. Архієреєва С. І., Дерід І. О.]. — Харків, 2020. — 185 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A814841** *Зі змісту: Міжнародний ринок освітніх послуг: сучасні тенденції / В. І. Шаповал, Т. Є. Шедякова. – С. 129-132.*

95. **Христенко О. М. Зарубіжний досвід дослідження цінностей в освітньому контексті** / О.М. Христенко // Пед. альм. : зб. наук. пр. / КВНЗ "Херсон. акад. неперерв. освіти" Херсон. облради. — Херсон, 2021. — Вип. 48. — С.16-22. *Охарактеризовано такі тенденції розвитку ціннісної проблематики, як розширення відповідальності за формування моральних цінностей на основні суспільні інститути (школа, церква, неурядові організації), розвиток різних форм соціальної активності / доброчинності як вияв прикладного характеру цінностей у контексті сучасної зарубіжної науки та практики. Зазначено, що дослідницькі результати вчених спонукають до подальшого аналізу сприйняття моральних цінностей студентською молоддю задля визначення ключових сфер самовдосконалення молоді людини.* Текст :

<http://www.pedalmanac.site/index.php/main/article/view/186/159>

96. **Шлапко Т. В. Юридичний механізм забезпечення права на інклюзивну освіту в умовах пандемії COVID-19 в Україні та США** / Т. В. Шлапко, О. П. Соколенко // Прав. горизонти. — 2021. — № 26. — С. 66-71. *Проаналізовано статистику ефективності впровадження дистанційного навчання з метою вивчення стану організації у закладах загальної середньої освіти дистанційного навчання в умовах карантину, запровадженого з метою запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19 в Україні та США. Доведено, що діти з особливими освітніми потребами*

потребують індивідуального підходу до організації інклюзивного дистанційного навчання. При цьому треба враховувати особливості кожної дитини. Значну увагу приділено характеристиці рекомендацій МОН України щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти під час карантину шляхом дистанційного навчання і зазначено, що основне навантаження під час організації та використання технологій дистанційного навчання прийдеться на асистента вчителя та асистента учня. Розкрито особливості забезпечення освітнього процесу за допомогою команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в період карантину. Досліджено особливості провадження інклюзивного навчання в різних зонах епідемічного рівня небезпеки: зеленого, жовтого, помаранчевого та червоного. Увагу приділено проблемам впровадження інклюзивного навчання за допомогою дистанційних технологій в період пандемії COVID-19, зокрема, проблемі залучення дітей з особливими освітніми потребами до освітнього процесу в домашніх умовах. Розроблено рекомендації щодо покращання якості навчання в період пандемії COVID-19.

Текст : <https://legalhorizons.com.ua/uk/journals/vip-26-39-2021/yuridichny-mekhanizm-zabezpechennya-prava-na-inklyuzivnu-osvitu-v-umovakh-pandemiyi-covid-19-v-ukrayini-ta-ssha>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко

13 жовтня 2021 р.